

EDUSKUNNAN VASTAUS 26/2010 vp

Hallituksen esitys laeiksi maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa, maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain muuttamisesta ja hukkakauran torjunnasta annetun lain 22 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2009 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa, maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain muuttamisesta ja hukkakauran torjunnasta annetun lain 22 §:n muuttamisesta (HE 232/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (MmVM 2/2010 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että EU:n säännöksiä tehtävien eriyttämisestä on tulkittava Suomessa siten, että kunnan maaseutuelinkeinoviranomaistehtäviä hoitava henkilö voi hoitaa sekä hallintoviranomaisen tehtäviä että maksajavirastotehtäviä. Tehtävien eriyttäminen on katsottava toteutetuksi, jos edellä tarkoitettu henkilö ei toimi saman maatalousyrittäjän kohdalla sekä sitoumuspäätöksiin liittyvissä tehtävissä että maksajavirastotehtävissä.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sovellettamisala

Tätä lakia sovelletaan hoidettaessa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle muualla lais-sa säädettyjä tehtäviä, jotka koskevat:

- 1) maatalouden tukijärjestelmiä;
- 2) maatalouden luopumistuki- ja eläkejärjestelmiä;
- 3) eräiden vahinkojen korvaamista valtion varoista;
- 4) eläintenpitäjän rekisteröintiä;

5) maataloustuotteen tuotantoa koskevia sopimuksia;

6) kasvintuotantoa.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella tarkoitetaan kunnan tai kuntayhtymän toimitilinta tai viranhaltijaa, joka hoitaa maaseutuhallinnon tehtäviä yhden tai useamman kunnan alueella.

Kunnalle kolttalaissa (253/1995) säädettyjä tehtäviä hoidettaessa sovelletaan ainoastaan tämän lain 2, 11 ja 12 §:ää.

2 §

Kunnan vastuu maaseutuhallinnon järjestämisestä

Kunta vastaa alueellaan maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuiksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön kannalta asianmukaisella tavalla.

3 §

Maksajavirastosopimus

Kunnan tai kuntayhtymän on tehtävä Maaseutuviraston kanssa Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamaan maataloustukeen liittyvien maksajavirastotehtävien hoitoa koskeva sopimus. Sopimuksen on oltava sisällöltään sellainen, että edellä mainittujen tehtävien hoitoa koskevat, Euroopan unionin lainsäädännössä asetetut vaatimukset voidaan täyttää.

4 §

Maaseutuhallinnon järjestäminen

Kunnan on muodostettava maaseutuhallinnon tehtävien hoitamiseksi toiminnallinen kokonaisuus, jonka alueella toimii vähintään 800 maatalouden tukihakemuksen tehnyttä luonnollista henkilöä tai yhteisöä (*maatalousyrittäjä*).

Kunnan alueella maaseutuhallinto on järjestettävä siten, että tehtäviä hoitaa yhteisen johdon alaisuudessa vähintään viisi viranhaltijaa tai toimihenkilöä, joista yksi päätoimisesti hoitaa

maaseutuhallinnon tehtäviä ja johtaa tehtäviä hoitavaa yksikköä.

Jos 1 ja 2 momentissa säädetyt vaatimukset eivät kunnassa täyty, kunnan on liitettävä vaatimukset täyttävään maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen (*yhteistoiminta-alue*).

Jollei kunnalla, joka ei täytä vaatimuksia, ole mahdollisuutta liittyä olemassa olevaan yhteistoiminta-alueeseen, vaatimukset täyttävän, tarkoituksenmukaisen välimatkan päässä sijaitsevan kunnan on perustettava sen kanssa yhteistoiminta-alue. Edellytyksenä on, että tällä tavoin saavutetaan muutoin vaatimukset täyttämättömän kunnan kannalta toiminnallinen kokonaisuus.

5 §

Toiminnallisen kokonaisuuden muodostamiseksi tehtävät poikkeukset

Kunta voi poiketa 4 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyistä vaatimuksista, jos:

1) toiminnallisen kokonaisuuden muodostaminen ei ole mahdollista alueen saaristaisuuden tai Lapin ja Kainuun alueella pitkien etäisyyksien vuoksi; tai

2) poikkeaminen on tarpeen kunnan asukkaiden kielellisten oikeuksien turvaamiseksi.

Kunnalle tai yhteistoiminta-alueen muodostaville kunnille yhteisesti voidaan myöntää poikkeus 4 §:n 1 momentissa säädetyistä vaatimuksista, jos alueen vakiintuneet asiointisuunnat tai palvelukokonaisuudet, vakiintunut yhteistyö maaseutuhallinnon järjestämisessä taikka erityiset maantieteelliset syyt huomioon ottaen toiminnallinen kokonaisuus muodostuu sellaiselle alueelle, jolla toimii vähemmän kuin 800 maatalousyrittäjää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa kunnan on järjestettävä tehtävien hoitaminen siten, että sen alueella tehtäviä hoitaa yhteisen johdon alaisuudessa vähintään kolme viranhaltijaa tai toimihenkilöä, joista yksi päätoimisesti hoitaa maaseutuhallinnon tehtäviä ja johtaa tehtäviä hoitavaa yksikköä, ja tehtävien hoitamiseen osallistuu vähintään viisi viranhaltijaa tai toimihenkilöä.

6 §

Yhteistoiminta-alueen hallinto

Yhteistoiminta-alueen muodostamiseksi siihen liittyvien kuntien on sovittava kuntalain (365/1995) 76 §:n 2 momentin mukaisesti, että yksi kunta tai kuntien perustama kuntayhtymä vastaa maaseutuhallinnon järjestämisestä yhteistoiminta-alueella tämän lain 2 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Jos järjestämisvastuu siirtyy yhdelle kunnalle, kunnat voivat sopia, että tehtävien hoitamista varten perustetaan kuntalain 77 §:ssä tarkoitettu kuntien yhteinen toimielin.

7 §

Ennakkotieto

Kunnalle voidaan hakemuksesta antaa ennakkotieto siitä, voidaanko kunnan alueella tai yhteistoiminta-aluetta muodostettaessa soveltaa 5 §:ssä säädettyä poikkeusmahdollisuutta. Hakemus on toimitettava Maaseutuvirastolle viimeistään kuusi kuukautta ennen kuin 8 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on annettava. Maaseutuviraston on viipymättä toimitettava hakemus ja asiaa koskeva lausuntonsa maa- ja metsätalousministeriölle.

Ennakkotiedon antaa maa- ja metsätalousministeriö kuultuaan asianomaista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta sekä Maaseutuvirastoa.

Kunnalle myönteinen ennakkotieto on valtiota sitova, jos:

1) kunta on esittänyt ennakkotiedon antamista varten oikeat ja riittävät tiedot;

2) ennakkotiedon sisältöön vaikuttavat olosuhteet eivät ole olennaisesti muuttuneet; ja

3) jäljempänä 8 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty säädetyssä määräajassa ja ennakkotiedon mukaisena.

8 §

Kunnan ilmoitusvelvollisuus

Kunnan tai yhteistoimintaan osallistuvien kuntien on ilmoitettava Maaseutuvirastolle päätöksistään muodostaa yhteistoiminta-alue. Jos

kunta tai yhteistoiminta-alue haluaa, että siihen sovelletaan 5 §:ssä säädettyä poikkeusmahdollisuutta, myös tästä on ilmoitettava Maaseutuvirastolle. Yhteistoimintaan osallistuvien kuntien puolesta ilmoituksen voi antaa kunta tai kuntayhtymä, jolle maaseutuhallinnon järjestämisvastuu sopimuksella siirtyy.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys 4 ja 6 §:ssä säädettyjen vaatimusten täyttämisestä tai perusteista, joilla 5 §:ssä säädettyä poikkeusta voidaan soveltaa. Maaseutuviraston on viipymättä toimitettava ilmoitus ja asiaa koskeva lausuntonsa maa- ja metsätalousministeriölle.

9 §

Yhteistoiminnan päättyminen

Jos yhteistoimintaa koskevan sopimuksen voimassaolo päättyy, kunta eroaa yhteistoiminta-alueesta tai yhteistoiminta muutoin lakkaa, kunnan on tehtävä 8 §:ssä tarkoitettu ilmoitus viimeistään kolme kuukautta ennen yhteistoiminnan lakkaamista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa maatalousyrittäjien lukumäärää koskevaa vaatimusta sovellettaessa ratkaisevaa on niiden maatalousyrittäjien lukumäärä, jotka ovat tehneet tukihakemuksen yhteistoiminnan lakkaamista edeltävänä kalenterivuonna.

10 §

Valtioneuvoston päätöksenteko-oikeus

Jos kunta ei tee päätöstä liittymisestä 4 ja 6 §:ssä säädetty vaatimukset täyttävään yhteistoiminta-alueeseen eikä esitä perustetta, jolla 5 §:ssä säädettyä poikkeusta voidaan soveltaa sen alueella, valtioneuvosto päättää kunnan kuulumisesta yhteistoiminta-alueeseen, yhteistoiminta-alueen hallinnosta, virkojen ja tehtävien järjestämisen perusteista sekä muista yhteistoiminnan järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista kunnat eivät ole sopineet. Valtioneuvoston päätös yhteistoiminnan ehdoista on voimassa, kunnes asianomaiset kunnat toisin sopivat.

Valtioneuvoston on ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä kuultava asianomaisia kuntia ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia sekä Maaseutuvirastoa.

11 §

Tehtävien hoidon ohjaus ja valvonta

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa maaseutuhallinnon tehtävien hoidon yleisestä kehittämisestä sekä kuntiin kohdistuvan ohjauksen yhteensovittamisesta.

Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ohjaavat ja valvovat toimialansa osalta tehtävien hoitoa kunnissa ja kuntayhtymissä.

Maaseutuvirasto sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voivat tarkastaa kunnan ja kuntayhtymän tässä laissa tarkoitettua toiminnan sekä tehtäviä hoitavan yksikön. Kunnan ja kuntayhtymän on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömät tiedot ja asiakirjat.

12 §

Virka-apu ja tiedonantovelvollisuus

Kunta ja kuntayhtymä on velvollinen antamaan maa- ja metsätalousministeriölle, Maaseutuvirastolle, Elintarviketurvallisuusvirastolle, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukselle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä muille valtion viranomaisille virka-apua 1 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin liittyvissä asioissa.

Kunta ja kuntayhtymä on velvollinen antamaan salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa mainituille viranomaisille sellaisia tietoja ja selvityksiä, jotka ovat tarpeen viranomaisille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

13 §

Muutoksenhaku

Maa- ja metsätalousministeriön 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Valtioneuvoston 10 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valtioneuvoston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

14 §

Henkilöstön asema

Tämän lain mukaiset yhteistoiminta-alueita koskevat järjestelyt toteutetaan yhteistoiminnassa kuntien henkilöstön edustajien kanssa siten kuin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetussa laissa (449/2007) säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua järjestelyä ovat työsopimuslaissa (55/2001) ja kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa (304/2003) tarkoitettuja liikkeenluovutuksia.

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annettu laki (1558/1991) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

16 §

Siirtymäsäännökset

Vuosina 2010—2013 sovelletaan 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua vaatimusta siten, että perusteena käytetään vuonna 2009 tukihakemuksen tehneiden maatalousyrittäjien lukumäärää.

Kunnan on tehtävä päätös yhteistoiminta-alueeseen liittymisestä viimeistään 1 päivänä toukokuuta 2011. Edellä 8 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on toimitettava Maaseutuvirastolle viimeistään 1 päivänä kesäkuuta 2011. Jos kunta ei ole toimittanut edellä mainittua selvitystä, sovelletaan 10 §:ssä säädettyä menettelyä. Kun-

nan tai kuntayhtymän, jolle maaseutuhallinnon järjestämisvastuu sopimuksella siirtyy, on toimitettava selvitys sopimuksen tekemisestä Maaseutuvirastolle viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2012.

Yhteistoiminta-alueen on aloitettava toimintansa viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2013.

Laki

maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1336/1992) 1 ja 2 §, 10 §:n 1 momentti ja 12 §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 § laissa 1514/1994, 2 § osaksi laissa 428/2007 sekä 10 §:n 1 momentti ja 12 § laissa 740/2007, seuraavasti:

1 §

Soveltaisala

Tätä lakia sovelletaan 2 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten valtion ja Euroopan unionin varoista myöntämiin ja maksamiin avustuksiin, korvauksiin, palkkioihin ja muihin tukiin sekä tukioikeuksiin ja kiintiöihin, jollei muualla toisin säädetä. Tätä lakia sovelletaan kuitenkin rakentamiseen ja muuhun investointiin myönnettävään tukeen vain, jos muualla laissa tai sen nojalla niin säädetään tai määrätään.

2 §

Viranomaiset

Maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset hoitavat tässä laissa säädetty tehtävät sekä niihin liittyvät valvonta- ja muut tehtävät.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä, jotka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991)

27 §:n 15 kohdan mukaan kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan, hoitavat Ahvenanmaalla Ahvenanmaan valtionvirasto ja kunnanhallitukset tai kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset.

10 §

Muutoksenhaku

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätökseen haetaan muutosta tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Toimivaltainen on se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella asianomainen kunta tai, jos kyseessä on kuntayhtymä, kuntayhtymän kotipaikka sijaitsee. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Maaseutuviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan. Valituslautakuntaan valitetaan myös

Ahvenanmaan valtionviraston tässä laissa tarkoitettussa asiassa tekemästä päätöksestä. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

12 §

Päätöksen maksullisuus

Tässä laissa tarkoitettua tukea koskevista viranomaisten päätöksistä peritään maksu siten kuin maksujen perimisestä erikseen säädetään.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen antama toimituskirja on maksuton, ei kuitenkaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valitus- tai oikaisuvaatimusasiassa antama toimituskirja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

hukkakauran torjunnasta annetun lain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hukkakauran torjunnasta 8 päivänä maaliskuuta 2002 annetun lain (185/2002) 22 § seuraavasti:

22 §

Muutoksenhaku

Maaseutuelinkeinoviranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen tyytymätön asianosainen saa hakea päätökseen oikaisua siltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, jonka toimialueella asianomainen kunta tai, jos kyseessä on kuntayhtymä, kuntayhtymän kotipaikka sijaitsee, 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Maaseutuelinkeinoviranomaisen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Elintarviketurvallisuusviraston tekemään

päätökseen haetaan muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan noudattaen, mitä muutoksenhausta hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä muutoksenhausta hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 16 päivänä maaliskuuta 2010